

ΕΜΠ - 170 χρόνια

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΦΡΟΣΩ ΚΑΒΑΛΑΡΗ

από την ίδρυσή του

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο -που σύμφωνα με το νόμο είναι το δεύτερο κατά την τάξη Πανεπιστήμιο της χώρας, αμέσως μετά το Πανεπιστήμιο Αθηνών- ιδρύθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1836 ή 12 Ιανουαρίου 1837, με το νέο ημερολόγιο. Από τότε συμβάλλει αδιάκοπα στην επιστημονική, τεχνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας, ενώ έχει επίσης συνδεθεί, μαζί με τα άλλα ελληνικά Πανεπιστήμια, με τους αγώνες του λαού μας για την εθνική του ανεξαρτησία, τις ελευθερίες του και την κοινωνική πρόοδο. Το Ίδρυμα ονομάζεται «Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο», γιατί οι μεγάλοι δωρητές και ευεργέτες **Νικόλαος Στουρνάρης, Ελένη Τοσίτσα, Μιχαήλ Τοσίτσας και Γεώργιος Αβέρωφ**, οι οποίοι συνέβαλαν αποφασιστικά στην ανάπτυξή του από τα μέσα έως τα τέλη του περασμένου αιώνα, κατάγονταν από το Μέτσοβο, τη γνωστή μικρή πόλη της Ηπείρου, κοντά στα Γιάννενα. Το Ίδρυμα έχει ως σύμβολο τον Προμηθέα Πυρφόρο, τον μυθικό Τιτάνα, ο οποίος συμπλήρωσε τη Δημιουργία προσφέροντας στο ανθρώπινο γένος Τεχνογνωσία («έντεχνον σοφίαν») και Ενέργεια («πυρ»).

Ιστορική Αναδρομή

Το όνομα του ιδρύματος άλλαξε πολλές φορές με την πάροδο του χρόνου, προσαρμοζόμενο στα διάφορα στάδια εξέλιξης του Ιδρύματος. Τα στάδια αυτά συμβάδιζαν με τις αυξανόμενες ανάγκες της χώρας:

Το 1836 ιδρύεται το πρώτο Σχολείο Τεχνικής Εκπαίδευσης, το οποίο το 1840 ονομάζεται «Βασιλικό Σχολείο των Τεχνών» με την πλέον στοιχειώδη μορφή εκπαιδευτικού ιδρύματος. Το «τεχνικό» εκείνο σχολείο είχε στεγαστεί στην οικία Γ. Βλαχούτση στη θέση «Γεράνι», στην αρχή της οδού Πειραιώς (όπου αργότερα στεγάστηκε το Ωδείο Αθηνών) και αρχικά λειτουργούσε μόνο Κυριακές και εορτές - αργίες, προσφέροντας μαθήματα σε τεχνίτες (μαστόρους, οικοδόμους, αρχιμαστόρους).

Είναι πάντως χαρακτηριστικό ότι, σε αντίθεση με άλλα ελληνικά Πανεπιστήμια, το Πολυτεχνείο γεννήθηκε «εκ των κάτω», υπηρετώντας κατευθείαν την παραγωγή. Σ' αυτήν ακριβώς την ιδιοτυπία του οφείλεται ίσως και η μετέπειτα νοοτροπία της Πολυτεχνειακής κοινότητας.

Λίγα χρόνια αργότερα, το 1843, γίνεται η πρώτη μεταρρύθμιση και το Σχολείο των Τεχνών διαιρείται σε τρία τμήματα: στο Σχολείο των Κυριακών και Εορτών, στο Καθημερινό Σχολείο και στο Ανώτερο Σχολείο για την καθημερινή διδασκαλία των «Ωραίων Τεχνών» οπότε και ονομάζεται «Σχολείον Καλών και Βαναύσων Τεχνών», όπου ως «τέχνες» νοούνται εξίσου τα επαγγέλματα και οι καλές τέχνες, κατά το αρχαιοελληνικό νόημα του όρου.

Βρίσκουμε εδώ τις ρίζες μιας παράδοσης που επιζεί έως τις ημέρες μας, αφού το σημερινό ΕΜ Πολυτεχνείο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μια Σχολή Αρχιτε-

κτόνων Μηχανικών και διατηρεί πάντα στενές σχέσεις με την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, η οποία στο μεταξύ έχει γίνει ανεξάρτητο ίδρυμα.

Δεύτερη αναδιοργάνωση γίνεται κατά την τριετία 1862-1864. Η σχολή γίνεται «Πολυτεχνείο», με εισαγωγή περισσότε-

τα και **Αβέρωφ**.

Το 1887 το έως τότε «Σχολείον Τεχνών» προάγεται σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και διαιρείται σε τρία τμήματα, το Βιομηχανικών (Βιοτεχνικών) ή Καθημερινόν, το Καλλιτεχνικόν και το Κυριακόν. Το Βιοτεχνικό Τμήμα περιλαμβάνει τρεις ειδικές σχολές, δηλ. της Αρχιτεκτονικής, της Χωρομετρίας και της Μηχανουργίας. Η διάρκεια των σπου-

δώ εξακολουθεί να διατηρεί τις σχέσεις του με τις Καλές Τέχνες.

Η λειτουργία των σχολών συνεχίζεται έως το 1914, οπότε το Ίδρυμα υπάγεται στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων και καθιερώνεται οριστικά ως «Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο». Συγχρόνως διευρύνεται και δημιουργούνται νέες Σχολές Μηχανικών.

Η τελευταία ριζική μεταρρύθμιση στην οργάνωση και διοίκηση του Ιδρύματος έγινε το 1917 με ειδικό νόμο που έδωσε στο Πολυτεχνείο τη σημερινή του μορφή, περιλαμβάνοντας τότε τις Ανώτατες Σχολές Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων, Χημικών Μηχανικών, Τοπογράφων Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Οι πρώτες αυτές Σχολές συμπληρώνονται αργότερα από τη Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών, διαχωρίζεται δε η Σχολή Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων στις Σχολές: Μηχανολόγων - Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων - Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, και Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών.

Έτσι το Ίδρυμα παίρνει την οριστική του μορφή -παρόλο που δεν παύει να εξελίσσεται και να γιορτάζει φέτος την 170ή επέτειό του...

Πέρα, όμως, από την επιστήμη, το ΕΜΠ απόκτησε μια παράδοση ευαισθησίας σε θέματα κοινωνικής ελευθερίας και εθνικής ανεξαρτησίας, όπως ειδικότερα αποδείχθηκε κατά την Εθνική Αντίσταση ενάντια στους Γερμανούς (1941-44) και τους αγώνες κατά της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967-74).

Το φοιτητικό κίνημα στη διάρκεια της Εθνικής Αντίστασης ήταν καλά οργανωμένο. Ο κλειστός χώρος του Πολυτεχνείου προσφερόταν πολύ καλά για τις απαιτήσεις μιας συνωμοτικής οργάν-

ρων τεχνικών μαθημάτων. Η τάση αυτή συνεχίζεται στην περίοδο 1864-1873.

Το φθινόπωρο του 1872 η «Σχολή» μετακομίζει στις νέες της εγκαταστάσεις, στα μισοτελειωμένα ακόμα κτίρια επί της οδού Πατησίων, που κατασκευάζονται με τις προσφορές των μεγάλων δωρητών Στουρνάρη, Τσοσί-

δών είναι τετραετής μεν στις δύο πρώτες σχολές και πενταετής στη Σχολή της Μηχανουργίας. Στο Καλλιτεχνικό Τμήμα η φοίτηση είναι τριετής, ενώ οι απόφοιτοι εφοδιάζονται με πιστοποιητικό και όχι με δίπλωμα. Το Κυριακόν, τέλος, σχολείο λειτουργεί όπως πάντα για την επιμόρφωση των τεχνικών. Τώρα το Ίδρυμα λέγεται «Σχολή Βιομηχανών Τεχνών», ε-

νωσης. Μέσα σε λίγους μήνες οι μηχανισμοί της Αντίστασης λειτουργούσαν. Παράλληλα με τις σπουδές που συνεχίζονταν, το Πολυτεχνείο έγινε ένας από τους πιο ενεργούς φορείς για πολλές δραστηριότητες, σε στενή συνεργασία με την οργάνωση του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το δεύτερο παράδειγμα αφορά τους αγώνες κατά της στρατιωτικής δικτατορίας, με αποκορύφωμα το μεγάλο πλήγμα κατά της Χούντας, στην εξέγερση του Πολυτεχνείου το Νοέμβριο του 1973. Τα γεγονότα άρχισαν την

Τετάρτη 14 Νοεμβρίου και τέλειωσαν το Σάββατο στις 17, με την επέμβαση των τανκ και τη βάνουση επίθεση στρατού και αστυνομίας κατά των πολιορκημένων φοιτητών του και των απέξω.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου είναι ένα από τα κορυφαία γεγονότα της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας. Το Ίδρυμα τίμησε τα θύματα αυτής της εξέγερσης με ένα μνημείο που βρίσκεται μέσα στον περίβολό του, απέναντι από την πύλη που γκρέμισε εκείνη τη νύχτα το τανκ της δικτατορίας...

Το Πολυτεχνείο σήμερα

- Στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο εκτελούνται σήμερα έργα υποδομής υψηλών προδιαγραφών. Σύγχρονα κτιριακά συγκροτήματα με εξοπλισμένες αίθουσες διδασκαλίας - εργαστήρια - βιβλιοθήκες. Στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προγράμματος προβλέπεται ότι στα αμέσως επόμενα χρόνια θα έχουν καλυφθεί πλήρως και οι τελευταίες κύριες ανάγκες του Ιδρύματος σε υποδομές.

- Το Πολυτεχνείο κατέχει μια διεθνώς διακεκριμένη θέση στον τομέα της βιβλιοθήκης, οι δυνατότητες της οποίας έχουν πολλαπλασιαστεί από τον Απρίλιο του 2000 με τη στέγαση και ηλεκτρονική διαχείριση 220.000 τόμων βιβλίων και 100.000 περιοδικών της, στο 7ώροφο κτίριο ειδικών προδιαγραφών της Κεντρικής Βιβλιοθήκης στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου.

- Στο Ίδρυμα λειτουργεί από το 1995 προηγμένο δίκτυο επικοινωνιών υπολογιστών και ψηφιακής τηλεφωνίας, το οποίο αποτελεί πρότυπο ακαδημαϊκού δικτύου.

- Το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου αποτελείται

από 615 μέλη, τα οποία στηρίζουν την αδιάσπαστη ενότητα εκπαίδευσης - έρευνας. Το λειτουργήμα αυτό ενισχύεται από 3.900 μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η Πολυτεχνειακή κοινότητα περιλαμβάνει 13.200 φοιτητές.

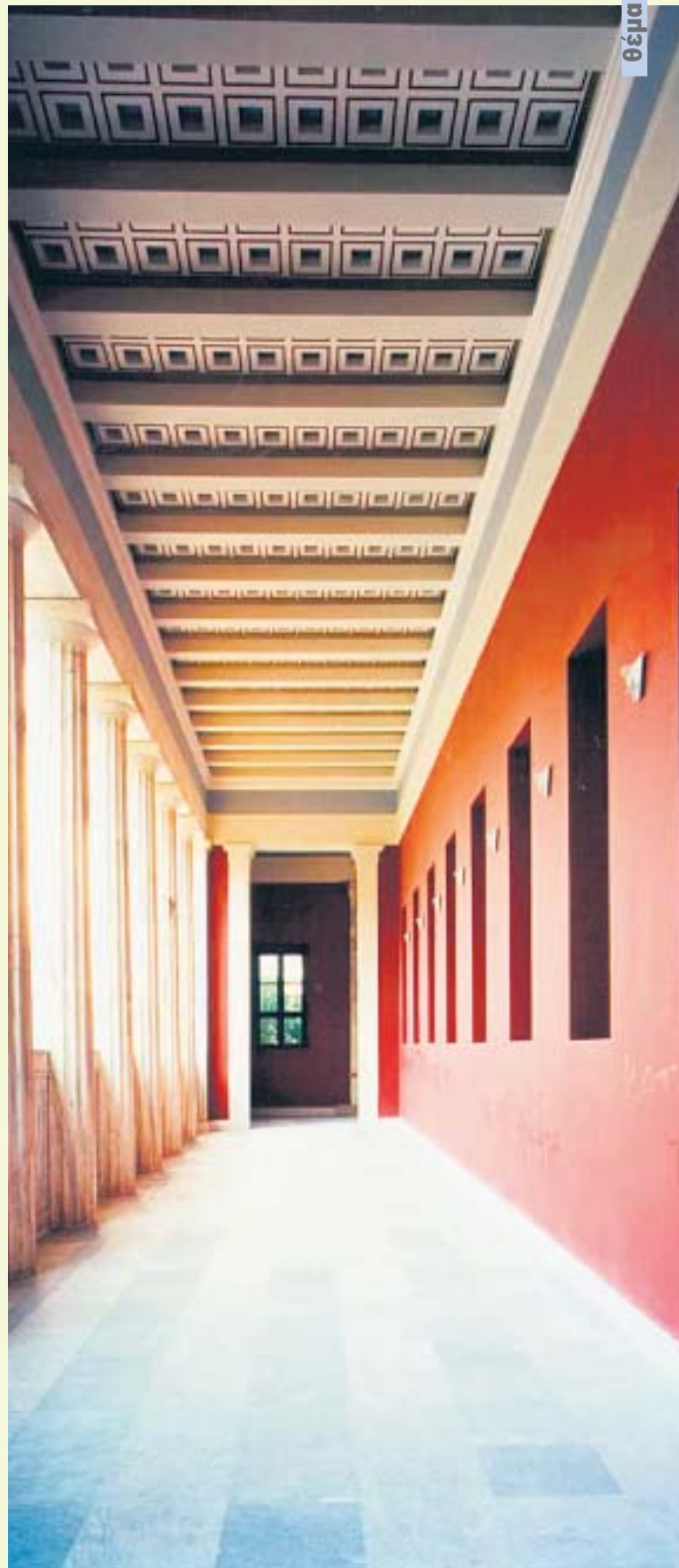
- Το Ίδρυμα κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις στην Ευρώπη σε αναθέσεις ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων και κατέχει διεθνώς περίοπτη θέση στην παραγωγή νέας γνώσης στις περιοχές των θετικών επιστημών και της τεχνολογίας.

- Η Σύγκλητος αποτελεί το ανώτατο συλλογικό όργανο χάραξης και εποπτείας της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Ιδρύματος. Συγκροτείται από την τριμελή Πρυτανεία, τους Προέδρους και εκπροσώπους των σχολών, καθώς και εκπροσώπους των φοιτητών και του προσωπικού.

Οι σχολές

Οι δραστηριότητες διδασκαλίας και έρευνας κατανέμονται σε 9 σχολές, οι οποίες υποδιαιρούνται σε 40 τομείς. Οι προπτυχιακές σπουδές σε όλες τις σχολές του ΕΜΠ διαρκούν κατά το πρόγραμμα 10 εξάμηνα.

- Η Σχολή Πολιτικών Μηχανικών

Η σχολή έχει ως βασικό στόχο την προετοιμασία Πολιτικών Μηχανικών ικανών για το σχεδιασμό και την κατασκευή νέων έργων, τη συντήρηση και διαχείριση υπαρχόντων έργων με χρήση σύγχρονων, τεχνικο-οικονομικά βέλτιστων και φιλικών στο περιβάλλον τεχνολογιών. Με το άρτιο πρόγραμμα σπουδών που αναμορφώνεται και εμπλουτίζεται ανά διαστήματα, προσφέρεται υψηλού επιπέδου εκπαίδευση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

- Η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών

Στόχος του εκπαιδευτικού προγράμματος της Σχολής Μηχανολόγων είναι να καλύψει τις επιστημονικές, αλλά και τις επαγγελματικές ανάγκες του Μηχανολόγου Μηχανικού, όπως αυτές διαμορφώνονται από την παραγωγική και αναπτυξιακή δραστηριότητα της χώρας. Δίνεται έμφαση στην επιστημονική μέθοδο σκέψης και ανάλυσης και στην εφαρμογή της, στην άσκηση του επαγγέλματος του Μηχανολόγου Μηχανικού. Δίνεται, επίσης ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση Μηχανικών με ευρύ πεδίο γνώσης, έτσι ώστε να μπορούν να παρακολουθήσουν τις ραγδαίες εξελίξεις της επιστήμης και μικρότερο βάρος στη δημιουργία απολύτως εξειδικευμένων στελεχών.

- Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών

Στόχος της σχολής είναι η εκπαίδευση των φοιτητών σε ένα ευρύ σύνολο τεχνολογικών περιοχών, που περιλαμβάνει ηλεκτρική ενέργεια, ηλεκτρονική και συστήματα, υπολογιστές και πληροφορική, τηλεπικοινωνίες και δίκτυα.

- Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Με το πρόγραμμα σπουδών γίνεται προσπάθεια, ώστε να καλυφθεί ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων, διατηρώντας μια πολύπλευρη προσέγγιση στην Αρχιτεκτονική και εστιάζοντας ισόρροπα

στην ουμανιστική και την τεχνολογική διάσταση των σπουδών, στη θεωρία και την πράξη. Οι φοιτητές της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών παρακολουθούν μαθήματα που τους παρέχουν επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις, αλλά παράλληλα τους βοηθούν να αναπτύξουν τις δημιουργικές και καλλιτεχνικές τους δεξιότητες. Πρόκειται για μια πλούσια, ενδιαφέρουσα όσο και εντατική σπουδή, που στοχεύει στη διαμόρφωση επιστημόνων ικανών να προσεγγίζουν με λογική και ποιότητα ζητήματα αρχιτεκτονικής μέσα σε μια δεδομένη πραγματικότητα.

- Σχολή Χημικών Μηχανικών

Στόχος της Σχολής Χημικών Μηχανικών είναι να εκπαιδεύσει επιστήμονες μηχανικούς ικανούς να εργάζονται στην έρευνα, ανάπτυξη και βελτίωση των μεθόδων παραγωγής βιομηχανικών προϊόντων, την τεχνολογία υλικών, την προστασία του περιβάλλοντος, την παραγωγή ενέργειας. Επιπλέον, οι φοιτητές εκπαιδεύονται στη μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και τεχνική υποστήριξη διαφόρων εγκαταστάσεων, στη διαχείριση - διοίκηση έργων και στην εφαρμογή προτύπων περιβαλλοντικής διαχείρισης, διασφάλισης ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας.

- Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών

Στόχος της σχολής είναι η υψηλού επιπέδου εκπαίδευση των φοιτητών στην Εφαρμοσμένη Επιστήμη του Αγρονόμου και Τοπογράφου Μηχανικού, η οποία συντίθεται από επιμέρους επιστημονικά αντικείμενα όπως είναι η Γεωδαισία, η Φωτογραμμετρία, η Φωτοερμηνεία - Τηλεπισκόπηση, η Χαρτογραφία, η επιστήμη της Γεωγραφικής Πληροφορίας και τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών, το Κτηματολόγιο, ο Περιφερειακός - Αστικός Σχεδιασμός και η Ανάπτυξη, κα-

θώς και η μελέτη Συγκοινωνιακών,

ενεργειακών πρώτων υλών, στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και λειτουργία μεταλλείων, ορυχείων, λατομείων και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που παράγουν και αξιοποιούν πρώτες ύλες, στο σχεδιασμό και κατασκευή υπογειων και ειδικών γεωτεχνικών έργων, στις μεταλλουργικές διεργασίες, στη μεταλλοτεχνία, μορφοποίηση μετάλλων και κραμάτων, την τεχνολογία κεραμικών, υάλου, πολυμερών και ηλεκτρονικών υλικών, καθώς και σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την προστασία και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος από τις παραπάνω δραστηριότητες.

- Σχολή Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών

Η σχολή έχει ως βασικούς στόχους την εκπαίδευση Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών και την προαγωγή της έρευνας σε όλους τους τομείς της Ναυπηγικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, της Ναυτικής Μηχανολογίας, καθώς και σε επιλεγμένους τομείς της Θαλάσσιας Τεχνολογίας. Έτσι η σχολή καλύπτει και τις ανάγκες της εγχώριας ναυπηγικής βιομηχανίας και της ελληνικής ναυτιλίας για διπλωματούχους μηχανικούς με άρτια επιστημονική κατάρτιση.

- Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών

Στόχος της σχολής είναι να παρέχει στους διπλωματούχους της τα κατάλληλα εφόδια για την επιστημονική προσέγγιση προβλημάτων προηγμένων βιομηχανιών και επιχειρήσεων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, καθώς και την οργάνωση της παραγωγής και τη λήψη αποφάσεων, παράλληλα με την ανάλυση των δεδομένων της αγοράς. Παρέχει συγχρόνως το απαραίτητο επιστημονικό υπόβαθρο για τη στελέχωση τμημάτων έρευνας και ανάπτυξης σε εταιρείες, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ, σε θέματα Μαθηματικών, Φυσικής και Μηχανικής. ■

Υδραυλικών και Τεχνικών Έργων. Κομβικό

σημείο και πλεονέκτημα της ειδικότητας του Αγρονόμου και Τοπογράφου Μηχανικού αποτελεί η αντίληψη και γνώση των ιδιοτήτων του γεωγραφικού χώρου και της ακριβειάς τους αφενός, καθώς και η ικανότητα άρτιας περιγραφής και ολοκλήρωσης της γεωπληροφορίας σε συστήματα γεωπληροφορικής αφετέρου.

- Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών

Στόχος της σχολής είναι η εκπαίδευση των φοιτητών σε θέματα έρευνας, εξόρυξης, παραγωγής και αξιοποίησης ορυκτών και